

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 26Co/637/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2214211479
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 10. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Jozef Mačej
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2016:2214211479.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Jozefa Mačej a sudcov JUDr. Kataríny Slováčekovej a JUDr. Zlatice Javorovej v právnej veci žalobkyne: EOS KSI Slovensko, s.r.o., IČO: 35 724 803, so sídlom Pajštúnska 5, Bratislava, zast. splnomocnenkyňou: TOMÁŠ KUŠNÍR s.r.o., IČO: 36 613 843, so sídlom Pajštúnska 5, Bratislava, proti žalovanému: I. T., nar. XX. C. XXXX, bytom G. XXX, o 2.307,36 eur a príslušenstvo, na odvolanie žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Dunajská Streda č. k. 5C/436/2014-76 zo dňa 31. marca 2015 - v zamietajúcej časti a časti o náhrade trov konania, takto

rozhodol:

- I. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej zamietajúcej časti, ako aj v závislom výroku o náhrade trov konania **p o t v r d z u j e**.
- II. Žalovaný má nárok na náhradu účelne vynaložených trov odvolacieho konania v plnej výške.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie I/ uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyňi 1.233,33 eur s 8,75% úrokom z omeškania ročne od 21.6.2010 do zaplatenia; II/ vo zvyšku návrh zamietol; III/ povolil žalovanému zaplatiť dlh v 60 eurových mesačných splátkach a IV/ žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na náhradu trov konania.

2. Rozhodnutie súd prvej inštancie odôvodnil právne aplikáciou ustanovení § 497 Obchodného zákonníka, § 37, § 52 ods. 1, až 3 (účinného od 1.4.2004 do 31.12.2007), § 53 ods.1 až 4§ 54 ods. 1 a 2, § 517 ods. 1 a 2 a § 559 Občianskeho zákonníka, § 4 ods.1, ods.2 písm. a/ až s/, ods. 3, ods.4 zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, § 5b zákona č. 250/2007Z.z.o ochrane spotrebiteľa.

3. Vecne súd argumentoval tým, že z obsahu zmluvy uzavretej medzi právnu predchodkyňou žalobkyne a žalovaným je zrejmé, že sa jedná o tzv. „Formulárovú zmluvu“ , ktorej predtlač formulára mala právna predchodkyňa, už pripravenú a dopisovala do nej iba konkrétne údaje týkajúcej sa žalovaného, pričom ten obsah tejto zmluvy žiadnym podstatným spôsobom nemohol ovplyvniť ani neovplyvnil. Z postavenia veriteľa v tom čase Slovenskej sporiteľni a.s., bolo zrejmé, že jej náplňou práce je poskytovanie aj úverov, kde žalovaný mal postavenie dlžníka fyzickej osoby - nepodnikateľa. Vychádzajúc potom z článku III bod 1 a 2 a Smernice Rady číslo 93/13/EHS z 5.4.1993 o nekalých podmienkach spotrebiteľských zmluvách, právny vzťah medzi účastníkmi založený v predmetnej zmluve o úvere bolo nevyhnutné posudzovať podľa zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom čase uzavretia zmluvy bez ohľadu na to, že zmluva o úvere v zmysle § 497 a ďalšie Obch. zákona, sa považuje za absolútny obchod (§ 261 ods. 3 písm. d/ Obch. zákonníka). S poukazom na vyššie uvedené vychádzajúc zo zásady lex specialis derogat lex generalis, podľa ktorej špeciálna právna úprava, ktorou v danom prípade je zákon č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, má prednosť pred všeobecnou, ktorou je Obchodný zákonník v čase uzavretia zmluvy. Je nevyhnutné potom predmetný vzťah medzi účastníkmi posudzovať podľa

tohto špeciálneho zákona, a v ktorých častiach nie je upravený, podľa Obč. zákonníka. Dojednanie v článku II v bode 4 Zmluvy o úvere je neprijateľnou podmienkou, dojednanie vzájomných vzťahov podľa § 262 Obch. zákonníka, že sa budú spravovať ustanoveniami Obch. zákonníka, ktoré sú nevýhodné pre spotrebiteľa, a ktoré spotrebiteľ zjavne žiadnym spôsobom nemohol ovplyvniť. Mal jedinou možnosť, vzhľadom na pripravenú zmluvu, túto podpísať alebo ju nepodpísať. V tomto smere treba poukázať aj na rozhodnutie Krajského súdu v Trnave, č.k. 24Co/130/2011, kde tento právny názor v súvislosti s dojednaním Obchodného zákonníka jednoznačne vyslovil, čím potvrdil rozsudok Okresného súdu v Senici vydaný pod číslom 7C 131/2010-50. V úverovej zmluve si účastníci konania dojednali výšku úrokovej sadzby jednak premenlivú s tým že úrok uvedený v zmluve 12,35 % denne v deň uzatvorenia úverovej zmluvy mal byť len dohodnutým úrokom v ten deň, keď zmluva bola dojednaná, inak platili dojednanie vo všeobecných zmluvných podmienkach ktoré vyhotovila predchodkyňa žalobkyne, ktorej nemohol v žiadnom smere ovplyvniť žalovaný ako spotrebiteľ v článku 7. 7. 4, pod bod 7. 4. 1, keď uvádzala úrokové sadzby počas trvania úrokového obdobia jednak pohyblivou sadzbou, ktorej aktuálnu výšku určuje banka zverejnením, s tým, že bola oprávnená zmeniť dohodnutú úrokovú sadzbu jednostranne v návaznosti na úverovú politiku banky, zmenou rizikovosti úverového obchodu alebo v prípade inej zmeny. Aktuálna výška úrokovej sadzby v čase uzavretia zmluvy je inak spravidla uvedená v zmluve o úvere. Takto dojednané úroky z úveru súd považoval za dojednané neurčito, keď do budúca bolo možné bez súhlasu žalovaného ako spotrebiteľa meniť, tak ako pôvodne súhlasil s výškou úroku dojednaného v čase podpísania zmluvy, táto už nemusela platiť nasledujúci deň, keď mu bol poskytnutý úver prevodom na účet. Takéto dojednanie úroku nezodpovedá ustanoveniu § 4 ods. 4 zákona číslo 258/2001 Zb. o spotrebiteľských úveroch v platnom znení, ktorý výslovne určuje, že zmluva musí obsahovať dojednanie o úrokovej sadzbe. Uvedeným postupom sa veriteľ snažil urobiť zadosť dikcii zákona, keď uviedol výšku úroku v čase uzavretia zmluvy, v skutočnosti túto výšku úroku do budúca nemienil akceptovať, keď bol oprávnený ju meniť bez ingerencie žalovaného ako druhej strany úverovej zmluvy, ktorá je slabšou stranou, ktorej zákon poskytuje ochranu v zmysle § 54 Občianskeho zákona. Vzhľadom na uvedené skutočnosti súd od počiatku považoval za neplatné dojednanie úrok z úveru spôsobom neurčitým a nezrozumiteľným, uvádzaním v zmluve, v dôsledku čoho v tejto časti nárok žalobkyne na zaplatenie úrokov z úveru nepriznal. Žalovanému bol poskytnutý úver právnou predchodkyňou žalobkyne, ktorý úver žalovaný čerpal a časť pohľadávky uhradil vo výške 410,38 eur vzhľadom na pohyb na účte žalovaného, keď v čase postúpenia pohľadávky bol zostatok na pohľadávke 3.047,49 eur. Z toho istina tvrdené žalobkyňou 2 561,96 eur, úroky 283,91euro a príslušenstvo pohľadávky, úroky z omeškania 178,49 euro, ostatné poplatky 22,89 eur. Žalobkyňa si uplatnila zaplatenie splátok od 20.06.2010 do dátum poslednej splátky ku dňu 20. 9. 2017 v počte 88 splátok v celkovej výške 2.307,36 eur. Vychádzajúc z ustanovenia § 559 Občianskeho zákona ods. 1) Splnením dlh zanikne. Podľa ods. 2) Dlž musí byť splnený riadne a včas. Žalobcovi bol poskytnutý úver vo výške 1659,69 eur, z ktorej istiny zaplatil 410,38 eur, rozdiel činí 1249,31 eur. Pri prepočítaní istiny na dojednané splátky pri odpočítaní úrokov poplatkov, pripadá na 1 mesiac splátka vo výške 13,83 eura. Od splatnosti úveru septembra 2007 do júna 2010 predstavuje počet splátok, ktoré malo byť zaplatené 33 x 13,83 euro = 456,39 eur. Nakoľko žalovaný zaplatil pohľadávku vo výške 410,38 eur, rozdiel 456,39 - 410,38 = 16,01 eur, v ktorej výške je pohľadávka premlčaná v zmysle § 5b zákona č. 250/2007Z.z.o ochrane spotrebiteľa v platnom znení od 31.5.2014, na ktorú súd prihliadne z úradnej povinnosti. Od neuhradenej istiny 1249,31 eur, súd odpočítal 16,01 eur premlčanej pohľadávky, ktorý rozdiel činí 1233,30 eur, ktorú sumu uložil žalovanému zaplatiť žalobkyni. Podľa § 517 ods. 1 a 2 Obč. zákona, ktorý upravuje úroky z omeškania v prípade občiansko-právnych vzťahov, s odkazom na § 3 Nariadenia SNR č. 87/1995 Zb. v čase uzavretia zmluvy o úvere, ktoré boli stanovené ako dvojnásobok diskontnej sadzby určenej Národnou Bankou Slovenska, keď došlo k omeškaniu. Následne novelou číslo 586/2008 Z.z., účinnou od 1. 1. 2009 bola upravená výška úrokov z omeškania o 8 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej Centrálnkej banky platná k 1. dňu omeškania sa plnením peňažného dlhu. Žalobca si uplatnil úrok z omeškania z nezaplatených splátok od 21. 06. 2010. Výška úroku z omeškania v rozhodnom čase činí 0,75 % + 8 percentuálnych bodov rovná sa 8,75 %.

4. Proti tomuto rozsudku súdu prvej inštancie v zamietajúcej časti podala žalobkyňa prostredníctvom svojho právneho zastúpenia odvolanie z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci a nedostatku zistenia skutkového stavu, ktorým sa domáhal, aby odvolací súd rozsudok v napadnutom rozsahu preskúmal a v zmysle ustanovenia § 220 Občianskeho súdneho poriadku zmenil tak, že žalobe vyhovie, resp. v zmysle ustanovenia § 221 ods. 1 a 3 Občianskeho súdneho poriadku ho zruší a vec vráti súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Argumentovala tým, že úroky boli v zmluve vyjadrené určitým spôsobom, keď ako aj tým, že súd na daný prípad nesprávne aplikoval ustanovenia Občianskeho

zákonníka týkajúce sa premlčacej doby, bolo potrebné aplikovať ustanovenia Obchodného zákonníka, keďže ide o zmluvu o úvere a teda absolútny obchodno-záväzkový vzťah aj napriek tomu, že jednou zo zmluvných strán je spotrebiteľ. Predmetná zmluva bola uzavretá dňa 20.9.2007, pričom v období do 31.12.2007 sa vzťahovali ustanovenia § 52 až 54 Občianskeho zákonníka len na kúpnu zmluvu, zmluvu o dielo a na iné zmluvy upravené v 8. časti Občianskeho zákonníka, ako aj na zmluvu podľa § 55 Občianskeho zákonníka. Právne vzťahy zo zmluvy o úvere uzavretej pred 1.1.2008 sa spravujú ustanoveniami Obchodného zákonníka bez ohľadu na povahu účastníkov.

5. Žalovaný odvolací návrh nepodal. K doručenému odvolaniu žalobkyne sa písomne nevyjadril.

6. Krajský súd v Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 zák. č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku účinného od 1.7.2016 - ďalej len C.s.p.), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 204 ods. 1 v čase podania odvolania účinného zák. č. 99/1963 Z.z. Občianskeho súdneho poriadku - ďalej O.s.p., aktuálne § 362 ods. 1 C.s.p.), oprávneným subjektom - zároveň stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 201 O.s.p., akt. § 359 C.s.p.), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie v čase jeho podania pripúšťa (§ 201 a 202 O.s.p., akt. § 355 ods. 1 C.s.p.), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 205 ods. 1 O.s.p. akt. § 127 a § 363 C.s.p.) a že odvolateľka použila zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 205 ods. 2 písm. c/, f/ v čase podania odvolania účinného Občianskeho súdneho poriadku, ktoré majú ekvivalent v § 365 ods. 1 písm. g/, h/ C.s.p.), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom (§ 379 C.s.p.) v časti, ktorou súd žalobu zamietol a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 C.s.p.), s prihliadnutím ex offo na prípadné vady týkajúce sa procesných podmienok, ktoré nezistil (§ 380 ods. 2 C.s.p.), súc pritom viazaný skutkovým stavom ako ho zistil súd prvej inštancie bez potreby zopakovať alebo doplniť dokazovanie (§ 383 C.s.p.), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 C.s.p. a contrario), bez potreby doplnenia dokazovania, keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na verejnej tabuli a na webovej stránke súdu minimálne 5 dní pred jeho vyhlásením (§ 219 ods. 3 C.s.p.), a dospel k záveru, že odvolaniu nie je možné priznať úspech, keď rozsudok súdu prvej inštancie je v napadnutom rozsahu vecne správny, v dôsledku čoho boli splnené podmienky pre jeho potvrdenie v zmysle § 387 C.s.p..

7. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu je nárok v zamietnutej časti na zaplatenie sumy 1.074,03 eur a príslušenstva Vzhľadom na rozsah a dôvody odvolania žalobkyne je predmetom odvolacieho konania a podstatnou spornou otázkou, či súd prvej inštancie právne správne posúdil uplatnený nárok v zamietnutej časti.

8. Pretože odvolací súd v plnom rozsahu preberá súdom prvej inštancie zistený skutkový stav, na základe ktorého dospel k správnym skutkovým záverom, pokiaľ ide o skutočnosti právne rozhodné pre posúdenie žalobou uplatnených nárokov a pretože odvolací súd v celom rozsahu zdieľa i právne závery súdu prvej inštancie vo veci, ktorý na spor aplikoval správne hmotnoprávne ustanovenia a tieto v súvislosti s danou vecou i správne vyložil a tiež sa stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, s poukazom na § 387 ods. 2 C.s.p. odvolací súd iba konštatuje správnosť jeho dôvodov a už iba odkazuje na správne a presvedčivé písomné vyhotovenie rozsudku. Odvolací súd ani s prihliadnutím na uplatnené odvolacie argumenty nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od záverov súdu prvej inštancie odchýliť a nemôže preto dať za pravdu odvolateľovi. Na zdôraznenie správnosti záverov súdu prvej inštancie sa potom žiada dodať už len nasledovné:

9. Súd prvej inštancie správne kvalifikoval právny vzťah založený zmluvou o splátkovom úvere medzi právnou predchodkyňou žalobcu (SLSP, a.s.) a žalovaným, keďže táto zmluva spĺňa definičné znaky spotrebiteľskej zmluvy označujúce jej subjekty, a to spotrebiteľa (ktorý je osobou, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti) a dodávateľa (ktorý je osobou, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti), a to aj podľa právneho poriadku účinného v čase jej uzavretia (§ 52 ods. 2, 3 Občianskeho zákonníka - ďalej aj O.z. v znení účinnom do 31.12.2007).

10. Ochrana spotrebiteľa obsiahnutá aj v Občianskom zákonníku je daná jeho nerovným postavením vo vzťahu spotrebiteľ - dodávateľ, vyplývajúcim z nerovnováhy vyjednávacej sily, z ekonomickej nerovnosti a neúmernosti zdrojov (vo veciach spotrebiteľského úveru je to spotrebiteľ, ktorý pre nedostatok

finančných prostriedkov žiada úver u veriteľa, ktorý má úverovanie v predmete podnikania). Systém ochrany spotrebiteľa zavedený Smernicou Rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách vychádza z myšlienky, že spotrebiteľ sa nachádza v nerovnomernom postavení voči predávajúcemu alebo poskytovateľovi z hľadiska ako vyjednávacej sily, tak úrovne informovanosti, čo vedie k tomu, že pristúpi k podmienkam vopred vyhotoveným predávajúcim alebo poskytovateľom bez toho, aby mohol ovplyvniť ich obsah. Pri právnej úprave spotrebiteľských zmlúv sa vychádza zo zásady ochrany spotrebiteľa ako tzv. slabšej zmluvnej strany a neprípustnosti zneužívania monopolného postavenia dodávateľov ako tzv. silnej zmluvnej strany. Postavenie slabšej zmluvnej strany vyplýva zo skutočnosti, že spotrebiteľ nemá možnosť individuálne ovplyvniť obsah zmluvy vopred pripravenej dodávateľom. Vychádza sa z toho, že spotrebiteľ dobromyseľne uzaviera zmluvu a právom očakáva, že dodávateľ ako odborník, "profesionálne znalý podnikateľ" dodáva tovar alebo služby so zárukou kvality.

11. I ten, kto ako spotrebiteľ uzavrel zmluvu o splátkovom úvere, má právo na ochranu formou zákonných ustanovení prijatých na ochranu spotrebiteľa. Zmluvný vzťah strán bol uzavretý s právnym predchodcom žalobcu, ktorým bola Slovenská sporiteľňa, a.s. a na druhej strane vystupovali žalovaní ako fyzické osoby. Na strane dodávateľa tu vystupovala SLSP, a.s. zameraná na poskytovanie bankových, investičných a iných služieb, ktoré dodávala i fyzickým osobám (porovnaj výpis z obchodného registra na internete) a žalovaní vystupovali ako fyzické osoby, teda ako subjekty, ktoré pri uzatváraní a plnení zmluvy nekonali v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti, predmetný spotrebiteľský úver im bol poskytnutý ako bezúčelový, pričom žalobkyňa iný účel poskytnutia peňažných prostriedkov nepreukázala.

12. U spotrebiteľských zmlúv treba dodržiavať všeobecnú úpravu spotrebiteľských zmlúv (§ 52 až 54 Občianskeho zákonníka), ako aj osobitnú úpravu uvedenú v príslušných ustanoveniach zmluvných typov.

13. Úprava spotrebiteľskej zmluvy potom tvorí právny základ ochrany spotrebiteľa v súkromnoprávných vzťahoch a je základným inštitútom spotrebiteľského práva. Na ochranu spotrebiteľa boli prijaté viaceré osobitné právne normy a za týmto účelom sa viackrát novelizoval Občiansky zákonník (ktorým bola dopĺňaná definícia spotrebiteľskej zmluvy), ako aj zákony o ochrane spotrebiteľa (najskôr zákon č. 634/1992 Zb., potom aktuálne platný zákon č. 250/2007 Z. z.). Na úrovni komunitárneho práva bolo prijatých pomerne veľa smerníc a nariadení, ktoré sa týkajú problematiky ochrany spotrebiteľa. Ak by sa úprava obsiahnutá v smerniciach prevzala do vnútroštátneho právneho poriadku nesprávne, napr. zúžene, mohol by sa dotknutý subjekt (spotrebiteľ) domáhať ochrany svojich práv na Súdnom dvore Európskej únie a žiadať o posúdenie nesúladu národnej úpravy s príslušnou smernicou. Judikatúra Súdneho dvora Európskej únie (napr. v rozhodnutí C-106/89 Marleasing SA v. La Commercial International d Alimentation SA., C-334/92 Theodor Wagner Mired v. Fondo de Garantia Salarial alebo C-91/92 Paola Faccini Dori a Recrep SRL) dovodila povinnosť vykladať vo svetle komunitárnych noriem nielen ustanovenia národného práva implementujúceho komunitárny predpis (smernicu), ale tiež národné právo ako celok, pričom vnútroštátny súd je povolaný k výkladu národného práva v čo najväčšom možnom rozsahu vo svetle textu a účelu smerníc (tzv. nepriamy účinok smerníc). Vzhľadom na nadradenosť komunitárneho práva ako rozhodujúceho faktora pri naplnení cieľa smerníc (predovšetkým čl. 6 ods. 1 Smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách chrániaci situáciu znevýhodneného postavenia spotrebiteľa a smerujúci k nahradeniu formálnej rovnováhy, ktorú zmluva nastoľuje medzi právami a povinnosťami zmluvných strán, skutočnou rovnováhou), bolo potrebné pri výklade definície nachádzajúcej sa v ustanovení § 52 Občianskeho zákonníka a ustanoveniach zákona č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa (v znení platnom a účinnom v čase uzatvorenia predmetnej zmluvy) vychádzať z rozšíreného výkladu definície spotrebiteľskej zmluvy, ktorej charakteristickým znakom je, že sa uzatvára vo viacerých prípadoch a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje, t. j. kvalifikovať ako spotrebiteľskú zmluvu každú zmluvu, bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Bolo preto povinnosťou súdu prvej inštancie stupňa reflektovať obsah a účel európskej ochrany spotrebiteľa, obsiahnutý v príslušných smerniciach, aj definičné znaky spotrebiteľskej zmluvy, keďže žalobca sa domáhal svojho nároku voči žalovaným, ktorí sú spotrebiteľia.

14. Podľa znenia § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka v období od 1.4.2004 do 31.12.2007 (v čase uzatvorenia zmluvy medzi účastníkmi), zmluva o úvere pod definíciu spotrebiteľskej zmluvy podľa § 52 O.z. nespadála. Je ale nesporné, že zmluva je spotrebiteľskou zmluvou podľa § 23a z. č. 634/1992 Zb.

o ochrane spotrebiteľa, v znení platnom v čase uzavretia zmluvy, keďže ide o zmluvu uzavretú podľa Obchodného zákonníka a jej charakteristickým znakom je, že sa uzatvárala vo viacerých prípadoch a je z nej zrejmé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvnil. Zmluva uzavretá medzi účastníkmi je teda v zmysle právneho poriadku Slovenskej republiky spotrebiteľskou zmluvou. Keďže z § 52 a nasl. O.z. nie je možné vyvodiť, že 5. hlava O.z. sa vzťahuje len a výlučne na tie spotrebiteľské zmluvy ako sú definované v § 52 ods. 1 O.z., odvolací súd je toho názoru, že všeobecné ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách podľa § 52 a nasl. O.z. je nevyhnutné aplikovať i na spotrebiteľské zmluvy ako sú definované v § 23a z. č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa. Keďže SLSP, a.s. bola osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení zmluvy konala v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti, vystupovala v pozícii dodávateľa v zmysle § 52 ods. 2 O.z. v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy a je i veriteľom v zmysle § 3 ods. 1 z. č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy. Vzhľadom na to, že žalovaní pri uzatváraní a plnení zmluvy nekonali v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti, je potrebné ich v zmysle § 52 ods. 3 O.z. v uvedenom znení považovať za spotrebiteľov a zároveň sú spotrebiteľmi i v zmysle § 3 ods. 2 z. č. 258/2001 Z.z. Vzhľadom na to, že zmluvou o úvere sa SLSP, a.s. zaviazala poskytnúť ako dodávateľ žalovaným ako spotrebiteľom dočasne peňažné prostriedky vo forme úveru a žalovaní ako spotrebiteľia sa zaviazali poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť spolu s odmenou, zmluva uzavretá medzi účastníkmi spĺňa základné náležitosti spotrebiteľského úveru v zmysle § 2 písm. a) a b) z. č. 258/2001 Z.z., keď zároveň nebolo preukázané, že by zmluva uzavretá medzi účastníkmi bola niektorou zo zmlúv vymenovaných v § 1 ods. 2 z. č. 258/2001 Z.z., a preto nie je vylúčená spod jurisdikcie tohto zákona.

15. Z uvedeného potom vyplýva, že právny vzťah medzi účastníkmi založený zmluvou zo dňa 20.9.2007 je nevyhnutné posudzovať podľa z. č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy a to bez ohľadu na to, že zmluva o úvere je tzv. absolútny obchod (§ 261 ods. 3 písm. d/ Obchodného zákonníka). S poukazom na uvedené v odseku 15, vychádzajúc zo zásady prednosti aplikácie špeciálnej právnej úpravy, ktorou v danom prípade je z. č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, ako i § 52 a nasledujúcich OZ, má prednosť pred všeobecnou, ktorou je Obchodný zákonník, je nevyhnutné predmetný právny vzťah posudzovať podľa citovaných ustanovení OZ a príslušných ustanovení zákona o spotrebiteľských úveroch, t.j. medzi účastníkmi bola uzavretá zmluva o spotrebiteľskom úvere v zmysle § 2 zákona o spotrebiteľských úveroch.

16. Zákon č. 258/2001 Z. z. v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy úpravu premlčania vôbec neobsahoval, pričom takáto úprava je obsiahnutá v dvoch právnych predpisoch, a to v § 387 a nasl. Obchodného zákonníka a ust. § 100 a nasl. O.z.. Právna úprava premlčania obsiahnutá v O.z. je pre spotrebiteľa výhodnejšia a tejto výhodnejšej úpravy sa spotrebiteľ ani nemôže vzdať. S poukazom na to, aj napriek tomu, že v danom prípade ide o zmluvný typ upravený v zmysle § 497 až § 507 Obchodného zákonníka s prihliadnutím na to, že ide o zmluvu spadajúcu pod režim zákona o spotrebiteľských úveroch, bolo dôvodné predmetnú zmluvu posudzovať podľa citovaného zákona o spotrebiteľských úveroch ako aj ustanovení O.z., a to i v otázke premlčania práva žalobcu. V tejto súvislosti je potrebné zdôrazniť, že hoci má zmluva o spotrebiteľskom úvere charakter absolútneho obchodu, neprestáva byť zmluvou spotrebiteľskou. Pri spotrebiteľských zmluvách, ktoré predstavujú širší pojem, má z hľadiska aplikovateľnosti absolútnu prednosť O.z., keďže aplikácia Obchodného zákonníka prichádza do úvahy až po uplatnení spotrebiteľského práva. Z hľadiska poradia aplikovateľnosti v prípade spotrebiteľských zmlúv Obchodný zákonník celkom alebo z časti musí ustúpiť nutnej prioritnej aplikácii spotrebiteľského práva v širšom slova zmysle, t.j. aplikácii O.z.. Normy obchodného práva sú totiž v prípade spotrebiteľských zmlúv použiteľnými len vtedy, ak neodporujú úprave, ktorá tu má z povahy veci prednosť, teda úprave spotrebiteľských vzťahov v O.z. a predpisoch vydaných na jeho vykonanie.

17. Vzhľadom na to, že uplatnený nárok je plnením zo spotrebiteľskej zmluvy (konkrétne zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere, v ktorom jedným zo zmluvných strán je spotrebiteľ), premlčuje sa nárok na peňažné plnenie (z uvedeného zmluvného vzťahu) v 3-ročnej premlčacej dobe v zmysle § 101 O.z.. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na § 52 ods. 2 O.z., podľa ktorého ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa použijú vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Citované ustanovenie preto ukladá orgánu aplikujúcemu právo použiť v prospech spotrebiteľa všetky ustanovenia, ktoré sú pre spotrebiteľa ako slabšiu zmluvnú stranu priaznivejšie. Preto súd prvej inštancie pri skúmaní otázky premlčania správne aplikoval občianskoprávnu úpravu ohľadom dĺžky premlčacej doby, ktorá je

priaznivejšia pre žalovaných ako spotrebiteľov. Nič na tom nemení ani skutočnosť, že samotný zmluvný vzťah založený medzi pôvodným veriteľom a žalovanými je tzv. absolútnym obchodno-závazkovým vzťahom, ktorý sa riadi režimom Obchodného zákonníka bez ohľadu na povahu zmluvných strán. Spotrebiteľská zmluva nie je samostatným zmluvným typom, ale ide o osobitný druh zmluvy, ktorý sa vyskytuje tak v občianskoprávných ako aj v obchodnoprávných vzťahoch.

18. Nemožno opomenúť ani § 54 ods. 1 O.z., podľa ktorého zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Preto ani uzavretie absolútneho obchodno-závazkového vzťahu, ktorý je nepochybne spotrebiteľskou zmluvou, sa nemôže odchyliť od občianskoprávnej úpravy v otázke premlčania, ktorá je na prospech spotrebiteľa na rozdiel od právnej úpravy premlčania v Obchodnom zákonníku. Spotrebiteľ si nemôže zhoršiť svoje zmluvné postavenie, preto je v legitímnom očakávaní použitia pre neho priaznivejšej právnej úpravy.

19. Je preto potrebné uzavrieť, síce nepopierajúc povahu úverovej zmluvy ako absolútneho obchodu, že na otázku premlčania je potrebné vzhľadom na spotrebiteľský charakter zmluvy aplikovať ustanovenia O.z., ktoré sú pre spotrebiteľa výhodnejšie. Takéto pravidlo je ustálené aj v aplikačnej praxi súdov (pozri napr. uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 25.1.2011 sp. zn. 5MCdo/20/2009, rozsudok Krajského súdu v Trnave zo dňa 23.11.2011 sp. zn. 17C/167/2011, rozsudky Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6Co/218/2012, sp. zn. 6Co/26/2012, sp. zn. 6Co/81/2012, ktoré riešenie odobril aj Ústavný súd Slovenskej republiky v uznesení pod sp. zn. I.ÚS 402/2013-10 zo dňa 19.6.2013, v ktorom skonštatoval, že prednostným uplatnením O.z. na prospech spotrebiteľa na úver ako absolútny obchod upravený v Obchodnom zákonníku nedošlo k porušeniu ústavných práv veriteľa.

20. Novela O.z. vykonaná zákonom č. 102/2014 Z. z. definitívne normatívne vyriešila (doplnením ust. § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka), že na všetky právne vzťahy, v ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia O.z., aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva. Z autentického výkladu zákonodarcu vyplýva, že O.z. bude použitý, pokiaľ ide o posudzovanie otázky premlčania, otázky úpravy ručenia, zmluvnej pokuty, uznania záväzku a podobne, aj keby sa na právny režim mala použiť právna úprava Obchodného zákonníka. Hoci účinnosť tohto ustanovenia bola posunutá až na 1. apríl 2015, predmetné ustanovenie poníma výkladový status a jeho cieľom je iba *expressis verbis* vyjadriť aj doposiaľ platné pravidlo prednostného použitia režimu O.z. na spotrebiteľské záväzky. V súvislosti s uznesením Najvyššieho súdu SR zo dňa 27.3.2013, sp. zn. 6MCdo/4/2012 súd uvádza, že Najvyšší súd SR v posudzovanej kauze nevyslovil právny názor, že na premlčanie nárokov vyplývajúcich zo spotrebiteľských zmlúv sa nepoužije úprava priaznivejšia pre spotrebiteľa napr. občianskoprávna v zmysle § 52 ods. 2 a § 54 ods. 1 OZ.

21. Odvolací súd upriamuje pozornosť aj na rozsudok Najvyššieho súdu SR z 21.4.2015 sp. zn. 3MCdo/14/2014 (na ktorý už odkázal súd prvej inštancie), podľa ktorého ust. § 52 ods. 2 tretej vety O.z., podľa ktorého na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia O.z., aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva, sa vzťahuje aj na právne vzťahy založené pred jeho účinnosťou. Najvyšší súd SR v tomto rozhodnutí zamietol mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora, ktorý namietal postup súdu prvej inštancie aj odvolacieho súdu, ktoré oba zhodne v spore zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere aplikovali ust. § 5b zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa v znení účinnom od 1.5.2014 a na premlčanie aplikovali § 101 O.z.. Rovnaký právny názor vyslovil Najvyšší súd SR aj v rozhodnutí z 26.11.2015 sp. zn. 4 MCdo/17/2014.

22. Právna teória i prax činí rozdiel medzi pravou a nepravou retroaktivitou. Pre pravú retroaktivitu platí, že *lex posterior* ruší (*neuznáva*) právne účinky v dobe účinnosti *legis prioris*, prípadne vyvoláva alebo spojuje práva a povinnosti subjektov s takými skutočnosťami, ktoré v dobe účinnosti *legis prioris* nemali povahu právnej skutočnosti. V prípade nepravé retroaktivity „nový zákon“ síce nezakladá právne následky pre minulosť, ale buď zvyšuje minulé skutočnosti za podmienku budúceho právneho následku (jednoduchá výlučnosť) alebo modifikuje pre budúcnosť právne následky podľa skorších zákonov založené (sťažená výlučnosť). Nepravé spätné pôsobenie zákona len znamená, že nový zákon zachytáva (právne kvalifikuje) minulé skutočnosti, alebo že sa dotýka (modifikuje, ruší) existujúce právne následky.

23. Všeobecne v prípadoch časového stretu starej a novej právnej normy platí nepravá retroaktivita, t. j. od účinnosti novej právnej normy sa i právne vzťahy, vzniknuté podľa zrušenej právnej normy,

riadia novou právnou normou. Vznik právnych vzťahov, existujúcich pred nadobudnutím účinnosti novej právnej normy, právne nároky, ktoré z týchto vzťahov vznikli, ako i vykonané právne úkony, sa riadia zrušenou právnou normou (dôsledkom opačnej interpretácie stretu právnych noriem by bola pravá retroaktivita). Aplikuje sa tu princíp ochrany minulých právnych skutočností, najmä právnych konaní. Pokiaľ u pravej retroaktivity platí zásada všeobecnej neprípustnosti, za ktorej existujú striktné obmedzené výnimky prípustnosti, u nepravej retroaktivity platí naopak zásada všeobecnej prípustnosti, u ktorej existujú výnimky jej neprípustnosti.

24. Vzhľadom na skutočnosť, že uplatnený nárok je plnením zo spotrebiteľskej zmluvy (konkrétne zmluvy o úvere, bolo potrebné na daný prípad aplikovať občianskoprávnu úpravu premlčania, ktorá vzhľadom na dĺžku premlčacej doby, je pre žalovaných ako spotrebiteľov priaznivejšia (v porovnaní so štvorročnou premlčacou lehotou podľa Obchodného zákonníka). S poukazom na vyššie uvedené závery, odvolací súd sa nemohol stotožniť s odvolacou námietkou žalobcu, poukazujúcou na nemožnosť aplikovať na prejednávany prípad ustanovenia O.z. vrátane ustanovení týkajúcich sa premlčania. V zmysle záverov ústavnoprávnej judikatúry ústavný súd akceptuje práve teleologický výklad právnej normy, ako aj interpretačný postup všeobecných súdov, ktorý je spôsobilý v kontexte racionálnej argumentácie predstavovať významný korektív pri zisťovaní jej obsahu, účelu a zmyslu (Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 650/2013). Vstupom Slovenskej republiky do Európskej únie je daná tiež povinnosť eurokonformného výkladu národného práva, so zachovávaním nepriameho účinku jednotlivých smerníc (pri naplnení cieľov vysokej ochrany spotrebiteľa garantovaných komunitárnym právom).

25. Súd prvej inštancie potom správne posúdil nárok uplatnený žalobkyňou ako čiastočne premlčaný aplikujúc hmotnoprávne ustanovenie občianskeho zákonníka o všeobecnej trojročnej premlčacej dobe.

26. Odvolací súd riadiac sa uvádzaným, preto rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej zamietajúcej časti, vrátane rovnako vecne správneho závislého výroku o náhrade trov konania (odvolaním napadnutého bez uvedením osobitných odvolacích dôvodov), podľa ustanovenia § 387 ods. 1 C.s.p. z dôvodu vecnej správnosti vo výroku potvrdil.

27. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 262 ods. 1 v spojení s § 396 ods. 1 C.s.p., pričom v odvolacom konaní úspešnému žalovanému priznal v zmysle ustanovenia § 255 ods. 1 C.s.p. nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie osobitným uznesením po právoplatnom skončení veci.

28. K prijatiu tohto rozsudku došlo pomerom hlasov 3 : 0, čiže jednomyseľne (čl. I § 3 ods. 9 posledná veta zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v znení neskorších zmien a doplnení; § 393 ods. 2 druhá veta C.s.p.).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 C.s.p.).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).